

РЕШЕНИЕ

№ 34432

гр. София, 21.10.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 75 състав, в
публично заседание на 13.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Геновева Йончева

при участието на секретаря Наталия Дринова, като разгледа дело номер **8439** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО), във вр. с чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на И. К. Д. от [населено място], подадена чрез адв. М. Д. с посочен съдебен адрес: [населено място], [улица], ет. 2, ап. 3, срещу Решение № 3253-21-216 от 21.07.2025 г. на директора на Териториално поделение (ТП) на Националния осигурителен институт (НОИ) – С. град, с което е оставена без уважение жалбата срещу Разпореждане № [ЕГН]/47 от 13.06.2025 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град. Жалбоподателката оспорва законосъобразността на обжалваното решение с доводи за неговата немотивираност и несъответствие с материалния закон. Намира за неправилно приложен чл. 69б, ал. 1 от КСО. Оспорващата е категорична, че отговаря на всички законови изисквания към момента на подаване на заявлението за отпускане на пенсия по посочената разпоредба – има над 10 години трудов стаж I-ва категория, навършени 51 години и 94 точки. Моли съда да постанови решение, с което да отмени решението на директора на ТП на НОИ – С.-град и да върне административната преписка на органа за ново разглеждане по същество, като даде задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона. В писмени бележки от адв. М. Д. се излагат доводи за противоречие на решението с практиката на Върховния административен съд (адм. дело № 13441/2020 г. и адм. дело № 11812/2019 г.). Сочат се за нарушени принципа на правна сигурност и целта на закона. Претендират се направените по делото разноски.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – С.-град, чрез процесуален представител юрисконсулт А., оспорва основателността на жалбата по съображения, изложени в открито съдебно заседание (о.с.з.), и моли същата да бъде отхвърлена. Допълнителни аргументи се съдържат в представената

писмена защита. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд София град, III отделение, 75 състав, след като обсъди доводите на страните и въз основа на представените по делото доказателства и вътрешно убеждение, приема за установено от фактическа страна следното:

На 30.05.2025 г. И. К. Д. е подала заявление вх. № 2113-21-3262 (л. 77) с искане да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69 от КСО. Към заявлението са приложени изискуемите съгласно чл. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) документи, посочени в описа в раздел III.

На 13.06.2025 г. е издадено Разпореждане № [ЕГН]/47, с което длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ – С.-град е отказало да отпусне претендираната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, считайки, че не са изпълнени предпоставките за възникване на правото на пенсия нито по чл. 69, ал. 2 от КСО, нито по чл. 69б, ал. 1 от КСО.

Този извод е обоснован с представените документи, въз основа на които е прието, че към 30.05.2025 г. заявителката има следния осигурителен стаж:

от I категория: 17 години, 05 месеца и 05 дни, като държавен служител по ЗМВР – служител към Министерството на вътрешните работи, Дирекция "Управление на собствеността и социални дейности" (ДУССД);

от III категория: 15 години, 03 месеца и 08 дни.

След преобразуването на стажа в трета категория е прието, че към 30.05.2025 г. И. К. Д. има общ осигурителен стаж 44 години, 03 месеца и 26 дни, при навършена възраст 51 години, 02 месеца и 07 дни, или сбор от осигурителен стаж и възраст 95 години, 06 месеца и 03 дни. Констатирано е, че заявителката няма навършени 54 години и 04 месеца за календарната 2025 г., поради което няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по реда на чл. 69, ал. 2 от КСО. Прието е също, че заявителката няма право на лична пенсия за ОСВ и по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, т.к. не отговаря на изискването на чл. 18, ал. 4 от НПОС. Съобразена е регламентацията в чл. 68, ал. 1 и ал. 2 от КСО, като е прието, че към датата на заявлението Д. има изискуемия осигурителен стаж от 36 години и 08 месеца, но няма навършена възраст от 62 години и 04 месеца.

С тези мотиви длъжностното лице по ПО е разпоредило отказ по заявената лична пенсия за ОСВ. Разпореждане № [ЕГН]/47 от 13.06.2025 г. е обжалвано по реда на чл. 117, ал. 1, т. 2 от КСО пред ръководителя на ТП на НОИ – С.-град.

След подробно обсъждане на материалноправните предпоставки за отпускане на претендираната лична пенсия за ОСВ в контекста на регламентацията в чл. 69, ал. 2 от КСО и чл. 69б, ал. 1 от КСО, директорът на ТП на НОИ с Решение № 2153-21-216 от 21.07.2025 г. е отхвърлил жалбата срещу посоченото разпореждане.

Решение № 2153-21-216 от 21.07.2025 г. е връчено на жалбоподателката на 31.07.2025 г.

Жалбата срещу него е подадена чрез ТП на НОИ – С. град на 12.08.2025 г.

При така установените фактически обстоятелства, след проверка законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК и съгласно правомощията си по чл. 168 АПК, от правна страна съдът приема следното:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в законоустановения срок, от активно легитимирано лице и срещу индивидуален административен акт, подлежащ на съдебно обжалване.

По основателността на жалбата:

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, буква "а" от КСО, разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се

обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 от КСО, ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им. Предвид тази нормативна уредба и приложените на л. 104 и л. 119 Заповеди № 1015-21-22 от 19.01.2024 г. и № 1896 от 30.06.2025 г. съдът намира, че оспореното Решение № 2153-21-1/06.01.2025 г. е издадено от компетентен орган – директорът на ТП на НОИ – С.-град в условията на заместването му от В. Р. – директор на дирекция „Пенсии“ в ТП на НОИ – С. град.

Идентичен извод следва и по отношение на потвърденото с него Разпореждане [ЕГН]/47 от 13.06.2025 г. Съгласно чл. 98, ал. 1, т. 1 от КСО (в приложимата редакция на кодекса, обн. ДВ, бр. 66 от 2023 г., в сила от 01.08.2023 г.), пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, или други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт. Процесното разпореждане е издадено от М. С. – началник на сектор „Отпускане на пенсии-четвърти“, надлежно оправомощена със Заповед № 1015-21-921/11.08.2020 г. на директора на ТП на НОИ – С.-град (л. 99).

Оспореното решение, както и потвърденото с него разпореждане, отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 3 от КСО и чл. 59, ал. 2 от АПК. Противно на оплакването в жалбата, решението на директора на ТП на НОИ е подробно мотивирано, като в него са изложени ясни и конкретни правни и фактически основания за издаването му.

Не се констатира нарушение на административнопроизводствените правила, а такива не се и твърдят от жалбоподателката.

Материалната законосъобразност на акта е обусловена от преценката за това как се прилагат разпоредбите на чл. 69 и чл. 69б от КСО, какво е тяхното съотношение и дали Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС) позволява смесено прилагане на материалноправните предпоставки от двата текста.

Разпоредбата на чл. 69 от КСО урежда право на пенсия за определени лица въз основа на общ осигурителен стаж (27 години, от които 2/3 действителен) и възраст, като не обвързва правото с категорията на труда. Според ал. 1 на цитираното правило военнослужещите придобиват право на пенсия при навършване на възраст 52 години и 10 месеца и при 27 години общ осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени като военнослужещи по ЗОВСРБ, като резервисти на активна служба и/или като резервисти на срочна служба в доброволния резерв по Закона за резерва на въоръжените сили на Република България. Ал. 2 от своя страна регламентира хипотеза за ранно пенсиониране на включените в разпоредбата категория лица, които имат осигурителен стаж като военнослужещи по ЗОВСРБ.

За разлика от чл. 69, разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО изисква като материална предпоставка лицето да е работило десет години при условията на първа категория труд. Според този текст право на пенсия придобиват лицата, които са работили десет години при условията на първа категория труд, при следните условия: т. 1 (изм. - ДВ, бр. 99 от 2017 г. в сила от 1.01.2018 г.) навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете; т. 2: от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година е по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст.

Въпреки че чл. 17, ал. 2 от НПОС и чл. 183, ал. 3 от ЗМВР предвиждат, че стажът по чл. 69 се зачита за първа категория труд, това зачитане има сила единствено за целите на признаване на

правото на пенсия по чл. 69 – т.е., при наличие на изискваните възраст и общ стаж. Този акт на зачитане не означава, че действителните условия на труд са били от първа категория, тъй като категоризирането се урежда от други актове (чл. 104 КСО и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране). Лицата по чл. 69 се ползват от по-благоприятни условия за пенсиониране спрямо общите поради спецификата на дейността им, дори ако стажът им е от различни категории. Ако стажът по чл. 69 действително съдържа 10 години при условията на първа категория труд, то автоматично и самостоятелно следва да се приложи чл. 69б КСО, който е по-благоприятен (изисква по-малко стаж и по-ниска възраст), което доказва, че стажът по чл. 69 не е априори първа категория. Логиката е, че лицата по чл. 69 имат специална уредба, която е по-благоприятна, ако нямат 10 г. стаж от първа категория. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС – че лицата, които не могат да се пенсионират по чл. 69, могат да се пенсионират по чл. 69б – не създава ново, още по-благоприятно право чрез смесено приложение, тъй като подзаконов акт (Наредбата) не може да въвежда материални предпоставки извън тези в закона (КСО). Следователно, чл. 18, ал. 4 от НПОС не противоречи на КСО, но и не създава допълнителни права. Зачитането на стажа по чл. 69 за първа категория е само за преценка на правото по чл. 69 и не е равнозначно на действителен труд при условията на първа категория, което е задължителна предпоставка за прилагането на чл. 69б.

Горното идва да покаже, че разпоредбите на чл. 69, ал. 1 и чл. 69б, ал. 1 от КСО съдържат различни материалноправни предпоставки, обуславящи упражняването на правото на пенсия за ОСВ. Това, отнесено към безспорно установените данни за възрастта и продължителността на осигурителния стаж на жалбоподателката към датата на подаване на заявлението за отпускане на пенсия възраст, сочи, че И. Д. попада в обхвата на чл. 69, ал. 2 КСО, а не в този на чл. 69б, ал. 1 КСО, касаещ лицата, полагали труд от първа категория. Формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 КСО не е основание за отпускане на пенсия, с оглед на обстоятелството, че водещ е характерът на действително заеманата от Д. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП. След като жалбоподателката разполага с изискуемия стаж като служител по ЗМВР, но няма навършена изискуемата възраст по чл. 69, ал. 1 и ал. 2 КСО за 2025 г. - 54 г. и 4 месеца, неприложима се явява и разпоредбата на чл. 18, ал. 4 НПОС, съгласно която лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО.

С оглед изложеното правилна е преценката на ответника, че жалбоподателката не попада в обхвата на чл. 69б, ал. 1 от КСО, а преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши при условията на чл. 69, ал. 2 от Кодекса. В случая И. Д. има изискуемия стаж по ЗМВР, но няма навършена изискуемата възраст за 2025 г. - 54 години и 04 месеца, респ. разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС е неприложима. Жалбоподателката няма и навършена възраст по чл. 68, ал. 1 – 2 КСО – 62 години и 04 месеца за календарната 2025 г., поради което административният орган законосъобразно е отказал отпускането на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на лицето и по този ред.

В обобщение съдът намира иницираното оспорване за неоснователно. Що се отнася до позоваването в жалбата на съдебна практика на ВАС, следва да се посочи че същата е ревизирана, като новата практика по спорния въпрос е обективизирана в последните решения на ВАС, Шесто отделение: Решение № 9289 от 7.10.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2774/2025 г., Решение № 8955 от 29.09.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2033/2025 г., Решение № 8343 от 4.08.2025 г. на ВАС по адм. д. № 3613/2025 г., докладчик, Решение № 8056 от 21.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 7785/2024 г., Решение № 7986 от 17.07.2025 г. на ВАС по адм. д. № 2947/2025 г., Решение № 6691/19.06.2025 г.

по адм. дело № 12195/2024 г.; Решение № 6921/24.06.2025 г. по адм. дело № 3303/2025 г.; Решение № 7144/25.06.2025 г. по адм. дело № 3130/2025 г.; Решение № 7201/26.06.2025 г. по адм. дело № 3326/2025 г. и др.

С оглед изхода на спора и своевременно заявеното от процесуалния представител на ответника искане за присъждане на разноси във вид на юрисконсултско възнаграждение, такова се дължи в полза на НОИ. На основание чл. 143, ал. 3 и чл. 78, ал. 8 от ГПК, съдът го определя на 100,00 лева съгласно чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ, във връзка с чл. 24 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София-град, III отделение, 75 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на И. К. Д. срещу Решение № 3253-21-216 от 21.07.2025 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт – С. град, с което е потвърдено Разпореждане № [ЕГН]/47 от 13.06.2025 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град.

ОСЪЖДА И. К. Д. да заплати на Националния осигурителен институт юрисконсултско възнаграждение за настоящата инстанция в размер на 100.00 (сто) лева.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба чрез Административен съд – София-град пред Върховния административен съд в 14 – дневен срок от съобщението до страните.

Препис от решението да се изпрати на страните по реда на чл. 137 от АПК.

Съдия: